

Izhaja trikrat na teden
vsaki Torek, Četrtek in Soboto.

Stane za celo leto
za Ameriko (izven
Chicago) \$3.00. Za
Evropo \$3.50. Za Chi-
cago \$3.50.

Issued tri-weekly
every Tuesday,
Thursday and
Saturday.

Subscription for U-
nited States (except
Chicago) per year
\$3.00, for Europe \$3.50. For City of Chi-
cago \$3.50.

Ključ do napredka
je edinstvo

Ključ do zmage
je edinstvo

EDINOST

OD BOJA DO ZMAGE

VINCIT OMNIA VERITAS

SI DEUS NOBISCUM QUIS CONTRA NOS

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Sloga tlači

ŠTEV. (No.) 14.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 2. FEBRUARJA 1922.

LETO (Vol.) VIII.

ZA UREDITEV PREMOGARSKIH NEMIROV.

Senator Kenyon, republikanec iz Iowa, je predložil senatu predlogo, po kateri bi se ustvaril nov zvezni odbor, ki bi obstal iz treh podoborov, katerega naloga bi bila urediti vse spore med lastniki premogov in premogarji. Ta odbor naj bi sestajal iz treh zastopnikov delavstva, treh zastopnikov lastnikov premogov in treh zastopnikov občinstva, kot odjemalcev. Vse te zastopnike naj bi imenoval predsednik. Ta odbor naj bi posloval na sledečih osnovnih principih:

1. Premog je javna narodna potreba, zato ima širše občinstvo prvo in glavno besedo pri kopanju in razprodaji premoga.
2. Pri odločevanju delavskih plač premogarjev in delavskih življenjskih razmer med premogarji morajo biti človeške pravice premogarjev prva in najglavnejša stvar, katere se mora vpoštevati.
3. Kapital, ki je potreben po pameti in poštenosti za proizvodnjo te industrije, naj dobiva primerne dohodke, toliko kolikor je potreba, da se bo obrt pospeševala in gojila.
4. Prizna se pravica organiziranja kakor premogarjem tako lastnikom premogov.
5. Prizna se obema pravica, da se kolektivno, to je združeno po izvoljenih pooblaščenih pogajata med seboj za doseg sporazuma v vseh točkah.
6. Premogarji, ki niso v premogarskih unijah imajo pravico, da jih unijski delavci mirno puste delati poleg njih. Delavce, ki so v uniji morajo lastniki enako sprejemati na delo in pustiti delati, kakor neunijske, če tudi premogovnik ni unijski.

Glede West Virginijskih premogovnikov, pravi Kenyon, da je jasno, da lastniki premogovnikov nikakor ne bodo pustili v svoje okrožje premogarjev, ki so v uniji, unije pa pravijo, da se bodo toliko časa borile, dokler ne bodo razširile svoje unije tudi v te okraje. "Tu vidimo, da si stoje v nasprotju dvojne konstitucionalne pravice, katere obema zagotavlja naša ustava. Lastniki trdijo, da imajo po ustavi pravico zavrniti vsakega delavca, ki bi bil v uniji in ga ne sprejeti na delo, ako tako hočejo, in delavci pa enako trdijo, da imajo po ustavi pravico se potegovati in boriti za svoje pravice in se združevati v unije, ako tako hočejo!" Zato treba najti pota, po kateri se bode obema zadostilo in to nasprotje uredilo.

Premogarji proti Kenyonovi predlogi.

Iz Indianapolisa, kjer je sedež premogarske unije, se poroča, da bo unija napela vse svoje moči, da se ta predloga ne sprejme. Ako se sprejme Kenyonovo predlogo, bodo premogarji prisiljeni se pogajati na "open shop" bi se s tem naredila zakonitost in bi se uveljavila proti vsem unijskim zahtevam.

KDO BO NOVI PAPEŽ?

To vprašanje stoji na ustnicah milijonov, še bolj pa pod peresom tisočev časnikarjev, ki bi radi delali dobiček z odgovorom na to vprašanje. Tudi najrazličnejše vlade pretresajo resno to vprašanje. Veliko so tudi naši ameriški časopisi že pisali o tem. Katerikoli časnik, kjerkoli v Ameriki ste vzeli v roke, med glavnimi članki, na prvi strani ste dobili enega, ki je razmotrival to vprašanje. Še najbolj so pa italijanski časniki pisali o tem.

Dopisnik Chicškega Daily News je obiskal tudi kardinala Laurenti, o katerem ve ta poročevalec poročati, da je kandidat kompromisa med obema "strankama" kardinalov. Kje je to neumnost izvedel, poročevalec tega ne sporoča. Vendar odkrito poroča, da je bil pri kardinalu Laurenti, ki ga je sicer sprejel, toda mu bral dobre "levite." "Kar časnikarstvo te dni poroča in piše o strankah med kardinali, o nasprotnih med kandidati, in enako, je v resnici že naravnost sramota. Mi kardinali se zavedamo svoje velike odgovornosti pred Bogom in s pomočjo svetega Duha upamo, da bomo izvolili pravega moža." Mu je rekel.

To so možke besede o pravem času. In tako mislimo vsi katoliki cellega sveta. Ne vemo, kdo bo naš novi poglavar in oče. Eno pa gotovo vemo: Naj bo kdor koli, naj se bo imenoval kakorkoli, naj bo Italijan ali katerekoli narodnosti, — pravi mož na pravem mestu in o pravem času bo. Dvatisočletna zgodovina nas potrjuje v tej veri. Zato mi molčimo in molimo, Bog bo storil pa vse drugo.

Italijanska vlada in Vatikan. Italijanski parlament se tudi snide jutri, skupaj s konklave. Nastala je tudi kriza v sedanjem ministerstvu in velika vsesplošna nezadovoljnost je zavladala po celi deželi radi slabe in nerodne zunanje in notranje politike sedanjega ministerstva. Posebno pa je postrilo to nezadovoljnost stališče vlade do Vatikana. Baje pride sedaj na krmilo zopet znani Gioliti. Prva seja parlamenta jutri bo posvečena proslavi rajnega svetega Očeta papeža Benedikta. Takoj za v petek se pa nasprotniki že pripravljajo, da bodo napadli ministerstvo in "klerikalni vpliv" v vladi.

Mesec februarij je mesec katoliškega tiska.
Slovenci ne pozabite to!

IRSKA.

Irska je stopila zadnje čase bolj v ozadje v javnosti. Vendar se pa razmere jako ugodno razvijajo in se organiziranje narodne vlade vrši popolnoma mirno in pravilno. Kakor vse kaže, je Griffith morda vendarle prav imel, da je sprejel "Prosto državo." Tudi severni Ulsterski parlament je priznal južni in upati je, da se bo razvilo prijateljsko razmerje med obema vladama v korist dežele in skupnosti naroda.

'DUHOVSKI BUZINESS'

Ali ne slišite tolikrat kričati naših rdečih delavskih prijateljev, kako so oni strašansko delavski? Kako samo oni delajo za delavce? Ali jih niste čuli, kako kriče venomer, da je katoliška cerkev največja kapitalistična organizacija, največja sovražnica delavstva in ubogih ljudi, da je vsa vera samo duhovski business? Seveda sodijo po sebi, po svojih Kristanih, Trotskijih in enakih delavskih prijateljih, ki zbirajo razne milijonske in bilijonske fondce, ki pa vedno izginejo Bog ve kam, reveži pa pri tem lakote umirajo. Kristan in naši rdečkarji so zbrali 60 tisoč pod napačno pretvezo, da bo to za sirote in uboge v starem kraju. Ko bi nam ti možje samo eno siroto mogli imenovati, ki je v starem kraju dobila samo en ficek od teh 60 tisoč, pa bi mi molčali. Toda kje je denar? Kje so računi? Ni denarja, ni ne Kristana, ni ne računov, nič. Tako so tiho, kot miši!

Kako pa katoliška cerkev, ta "sovražnica revežev", dela, pa naj sledi tu poročilo koliko je samo sveti oče Benedikt XV. nabral in kam je šel ta denar:

Dobili so od papeža tekom zadnjih pet let:

Nemčija 4,100,000 L., Avstrija 3,600,000 L., Poljska 2,000,000, Mažarska 1,200,000 L., Češko-Slovaška 1,000,000 L., Jugoslavija 500,000 L., Bulgarska 500,000 L., Rumunska 400,000 L., Ukrajina 350,000 L., Litvinska 380,000 L., Latvija 200,000 L., Kavkaške pokrajine 226,000 L., Cilicija 50,000 L., Armenija 200,000 L., Sirija 25,000 L., Severna Francija 200,000 L., Svicarsko dobrodelno društvo za begunce 464,000 L., mednarodno društvo "Rešite otroke" enkrat 75,000 L., drugokrat 669,000 L., Rusija 1,000,000 L.

Uradno vatikansko poročilo ima še veliko manjših svot, ki so se razdelile med razne tiskane in lačne in brez strehe. — Koliko solza se je s temi milijoni obrisalo! Koliko stradalajočih rešilo strašne smrti za lakoto! Koliko sirot je danes preskrbljenih! In to je vse naredil tisti, ki je poglavar cerkve, katero blatišjo ti sleparji kot sovražnico revnih slojev in zaveznic kapitalistov, kot sovražnico revnega človeka.

Kaj si že sklenil, da boš naredil ta mesec za katoliški tisk?

ANGLIJA PRED NOVIMI TEŽAVAMI.

Komaj je Irsko vprašanje rešeno že grozita dve vprašanji Angliji, ki jih bo treba takoj urediti in rešiti to sti Egiptovsko in Indijsko. Posebno Indijsko je resno. Vlada je tja poslala zopet veliko svoje vojske. — Nasprotniki Lloydja Georgea se pripravljajo na hud boj proti njemu. On se pa ne boji tuji tega boja. Za Egipt in za Indijo ima baje že cel načrt izdelan, kako bo vprašanje rešil. Baje bosti obe vprašanji rešeni slično Irskemu.

(Nadaljevanje na 3. strani.)

JUGOSLOVANSKE NOVICE.

Iz Maribora je došla žalostna vest, da je na Sv. Treh Kraljev dan dopolne umrl na svojem domu v Slivnici narodni poslanec Slov. ljudske stranke — Franc Pišek. Pokojnik je bil izvrsten katoličan, zelo vzglednega življenja in plemenitosti. Tudi nasprotniki so ga cenili. Naj počiva v miru!

Vojno ministrstvo ni proti "Orlom." — Belgrad, 4. jan. (Izv.) Nekaj časa sem se opazoval, da gotovi oficirski krogi — ne vsi — preganjajo vojake-orle, mesto da bi bili veseli, da imajo še kaj poštenih fantov. Ker se zadnji čas te vesti množe, je interveniral v ponedeljek, 2. t. m. predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Anton Korošec pri vojnem ministru Zečeviću med drugim tudi v tej zadevi. Vojni minister mu je zagotovil, da vojno ministrstvo nikdar ni izdalo kakega odloka, ki bi bil naprjen zoper orlovstvo in Orle. Če bi se kje godile vojakom-Orlom krivice, naj enostavno nastopijo pot pritožbe. Vojna uprava se zaveda, kako velikega pomena za armado in državo je orlovstvo.

Verouk iz šol. Pred belgrajskim sodiščem je bil te dni obsojen nek 14 leten deček na leto dni ječe, ker je posililo 9 letno deklico. — V Štiterici v Srbiji pa se je obesil neki 13 leten deček radi "nesreče ljubezni." — Slične vesti lahko dnevno zasledujemo v listih, pa vendar se še najdejo ljudje, ki hočejo na vsak način odpraviti verouk iz šol.

Odkod ministromanija? Odtod, ker mnogi politiki ne smatrajo ministrskih mest za odgovorno in častno politično službo v prid države in ljudstva, ampak za osebno preskrbo in zavarovalnico za politično penzijo. Stari srbski zakon iz leta 1864 je določal ministrom, ki so deset let (Nadaljevanje na 3. str.)

Katoliški list je vojak v "trenčah" za tvoje ideale!

KDO HOČE?

Kdor nam tekom meseca februarja pošlje dva nova celoletna naročnika na list "Edinost" poslali mu bomo krasen križ, ki po noči sveti. Nekaj novega je ta križ. Ako ga obesite na steno, ko bo temna, boste naenkrat na steni opazili čudno svetlobo. Celotna slika presvetlega Telesa Križanega se bo začela sveteti, da jo boste prav lahko v največji temi prav razločno videli. V resnici nekaj krasnega!

Križ je nekaj dragocenega in stane, ako ga kupite v prodajalni \$3. Tu ga dobite zastoj, ako nam pridobite dva naročnika na list "Edinost."

Na delo! Za tako krasen dar se pa že spleča, nekoliko se potruditi, vsaj vi dobite nekaj, kar je skoraj toliko vredno.

In to velja za celi mesec februarij.

IZ DELAVSKIH KROGOV.

MESARJI ZA STAVKO.

Chicago, Ill. — Stavka mesarjev se nadaljuje in vsi so pripravljeni vstrajati do skrajnosti. Članstvo mesanih mesarskih strok, ki je razširjena s svojimi lokali po celi Ameriki izjavlja, da bo skušala potegniti na stavko vse mesarje po celi Ameriki. Štem misli mesarska organizacija prisiliti delodajalce k hitri udaji. Po izjavi tajnika mesarske unije, je glasovalo za nadaljevanje stavke skoraj 90 odstotkov, prizadetih stavkujočih mesarjev.

KLAVNIŠKI DELAVCI V ST. PAULU PROTI SODNISKI PREPOVEDI.

Stavkarji, ki so odšli še v decembru na stavko v Južnem St. Paulu in proti katerem je bilo izdana sodnijska prepoved so sklenili kljubovati proti prepovedi, katero se je baje izposlovalo na nepostaven način. Lastniki klavnice so baje najeli in podkupili par advokatov, ki so izposlovali "injunction" — prepoved in to na način, ki javnosti še ni pojasnen. Lastniki so tudi mislili, da bojo svoje delavnice zaščitili s posebnimi gardami. Vendar sodnijska oblast v St. Paulu jim tega ne dovoljuje, razven le pri glavnih izhodiščih in vhodih jim je dovoljeno imeti straže.

Še vedno se dobe norci na svetu.

V Denveru so zborovali v nedeljo v neki dvorani blizu 12. ulice in Columbia St. bolševiki. Policija je udrila v zborovališče in razgnala shod. 18 oseb je bilo aretiranih. Vsi so bili člani Haywoodove I. W. W. — O, Bog daj norcem in zasleplencem pamet!

DENARNE POŠILJATVE

VAŠ DENAR bo na svojem mestu najhitreje, ako ga pošljete skozi naše podjetje. Dostavimo denar na najbližnjo pošto prejemnika. Izdajamo čeke v kronah in ameriškanskih dolarjih. Pošiljamo tudi potom kabla ali brzojava.

Ob izidu te številke smo računali za jugoslovanske krone:

500 kron		\$ 1.95
1,000 kron		3.90
5,000 kron		18.25
10,000 kron		35.50

Za italijanske lire:

50 lir		\$ 2.75
100 lir		5.00
500 lir		22.75
1000 lir		45.50

Za nakazila v ameriškanskih dolarjih do \$50.00 računamo po \$1.00. Za večja na kazila računamo po 2. centa od vsakega dolarja.

Vse pošiljatve naslovljajte na: BANČNI ODDELEK "EDINOSTI", 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Slovenian Franciscan Press

1849 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Tri-Weekly by

SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879.

Socijalna miselj.

Temo se more vspešno preganjati samo z lučjo, zmoto samo z resnico, nevednost samo s podukom, neizobraženost samo z izobrazbo.

To, kajne, so jasni pojmi, so jasne resnice, katerih nihče ne more spodbiti.

Živimo v velikem času, v tako velikem, kakoršnega človeška zgodovina ne pomni. Mi se komaj zavedamo velikosti tega časa! Kar se sedaj godi, to je polaganje temeljev za zgradbo človeške družbe za nadaljnjih tisoč let najmanj.

V tem velikem času pa katoliško zavedno delavstvo ne sme biti brezbržno, kako se ti temelji polagajo, kakšni možje so, ki jih polagajo, in pa ali bodo ti temelji močni dosti, da bodo držali zgradbo, da se ne bo po nekoliko letih zopet zrušila in zopet milijone poklala in podavila pod svojimi razvalinami, kakor se je to zgodilo za časa zadnje svetovne vojske.

Zato je dolžnost vseh katoliško zavednih delavcev, da krepko sodelujejo pri tem velikem delu, kajti gre se za vse in razum vsakega je potreben.

Da pa bomo kos tej svoji veliki nalogi, je pa treba, da smo natančno poučeni o vseh svetovnih vprašanjih in sicer tako, kakor so v resnici, ne pa kakor nam jih slikajo kakšni ozkostrni in sebični duševni omejevalci, ki se ne boje milijone človeških žrtev poklati samo, da poskušajo, kako bo ta ali oni njih neumni nauk "deloval", kakor so to naredili židje z nesrečno Rusijo.

Zato pa treba poduka in socijalne izobrazbe. Ko bi bilo slov. delavstvo dobilo doma in v starem kraju več socijalne izobrazbe, ali mislite, da bi jih bili kakšni slaboumčki, kakor Kristan, Zavrtnik & Co. dobili na svoje limance? Toda delavci smo danes zavedni, hočemo poduka. Ker nismo dobili dobrega, smo segli po napačnem in mnogi iz naših vrst so se dali premotiti.

Tako mi prav priručno pozdravljamo novo socijalno revijo "Socijalna Miselj", katera je začela izhajati v Ljubljani in vsem ameriškim delavcem kliče: Bratje vsi sezimo po njej! Vsi si jo naročimo. Vsi jo potrebujemo!! Naj ne bo slovenske hiše v Ameriki, ne slovenskega zavednega delavca, ki bi je ne imel naročene, ki bi ne zajemal iz nje poduka in prave socijalne izobrazbe.

* * *

Morda praviš, "so težki časi. Nimam denarja."

Brate, vrjemi, da je nevednost na svetu najdražja stvar.

Evo dokaz!

Veliko naših slovenskih rdečih ali vsaj bivših rdečih sotrpinov danes obžaluje, da se je dalo premotiti in da so prispevali za rdeči milijonski fond. Morda je dal veliko, morda cel liberty bond, to je \$50.00. Kako bi se mu danes prileglo teh petdeset dolarjev! In kaj je krivo, da si jih je dal na tako lahek način izvesti iz žepa? —

Samo nevednost! Ko bi bil bolj podučen, kakor je bil takrat, pa bi jih ne bil dal in danes bi bil imel v žepu petdeset dolarjev več in bi se mu kakšni Kristani ne smijali v pest in se mastili za njegov denar, mej tem ko mora sam stradati. Vidite tem žrtvam bi bila ta poduk in zavednost že samo tukaj prihranila \$50.00.

Ti se daš danes podučiti za dva dolarja na leto po tem listu. Vedel boš resnico, imel boš jasne pojme o teh najvažnejših vprašanjih sedanjice dobe. Ko bo prišel zopet kak Kristanček s kakimi fondi, boš lepo žep zaprl in dobil boš za dva dolarja poduka najmanj pet ali deset nazaj, katere bi ti v slučaju nevednosti zopet izvalili.

Naši slovenski rdečkarji delajo in računajo samo z nevednostjo svojih privržencev. Oni žive in sicer prav bogato žive in se goste in maste samo na račun te slovenske delavske nevednosti. Njim nese bogate dobičke.

Zato bratje, naročite se na "Socijalno Miselj."

Naroča se pri nas, ki posredujemo radi, da bomo naročnino pošiljali domov, od koder bo vsak naročnik dobival list.

Iz slovenskih naselbin.

Anaconda, Mont. — Cenjeni gospod urednik: — Prosim, da natisneta na moj dopis iz mrzle Montane. Dne 18. januarja smo imeli 18 stopinj pod ničlo. Delavske razmere so se obrnile nekoliko na bolje. Pričeli smo delati zopet po devet mesečnem počivanju. Tukajšna rudotopilnica je pričela obratovati dne 16. januarja. Pa preden smo pričeli delati so nam odtrgali po 50c na dan od naše plače. Delati pa mora sedaj vsak za dva. Vsa mesta, kjer sta bila nastavljena dva delavca je sedaj eden, ki mora opravljati isto delo sam. Tako postopajo kapitalisti proti delavstvu sedaj, ko so istega z brezposelnostjo izkstradali. In zakaj je položaj tak kakoršen je med kapitalisti in delavci? Zato, ker med njima ni prave krščanske ljubezni, ker ka-

pitalist ne pripozna ubogega delavca za sebi enakega človeka in ga zatira, kakor sužnja. Ker pa nimajo te ljubezni, se sedaj šopirijo po svojih tovarnah in če ni zate, eno ti je za storiti: poberi se domov.

Liste Ave Maria in Edinost tudi tukaj prav pridno prebiramo. Listi romajo od hiše do hiše in se vsem nam jako dopadejo. Kakor hitro se le malo opomoremo od dolge brezposelnosti, ki je nam zadala zelo občutni udarec, bom skušal v naši naselbini širiti vaše liste. Ti listi so zlata vredni za vsako slovensko hišo. Kako lepi podučni članki, zanimive povesti vse to, človeka žene, da bi liste dobival najraje vsak dan. Končam za zdaj drugičkrat se spet oglašim, kadar bo kaj več novic. Pozdravljam Vas g. urednik in vse na-

ročnike Vaših listov in želim, da bi zahajali v vsako slovensko hišo.

M. Žugel.

Gilbert, Minn. — Dragi urednik: — Prosim priobčite teh par vrstic v Vaš cenjeni list Edinost. Naš namen ni pripirati se po časopisju, vendar, ker pa tako zahteva dopis v Milwaški "Sloveniji", ki ga je spisal neki Lojzek, zato smo primorani nekoliko odgovoriti, da bo javnost znala, kako plemenite dopisnike ima to Milwaško boljševiško glasilo. To človeče, ki je zavrglo nauke svojih očetov in mater se spodtika nad nami Gilbertskimi ženami, in sicer v takem tonu, da najbrže še sam ne zna kaj bi rad s svojim zmešanim dopisem. Govoril in se norčuje iz Ave Maria in njenih priprostih naročnikov, češ, da mesto, da bi vživali boljšo hrano vživamo, čtivo Ave Micke. Tako nespametnega dopisa nismo pričakovali, da bi mogel kdaj, kak olikani urednik objaviti. Vendar objavljen je, kar je dokaz, da gliha skup štrija. Ne brigajo nas nikake osebne žalitve, toda, nedopuščamo pa nikomur, da bi se norčeval iz tega kar je nam drago in to je mati Marija. Dopisunu dotičnega dopisa pravimo samo to, da bo mogoče še čas, ko bo on še, milo klical na pomoč Marijo in Boga, katerega sedaj v svoji prevzetnosti zametuje.

V dopisu omenja tudi neko skrivnico pod mizo. K temu naj bi omenil revček še to, kako jo je neki večer iz Chisholma odkuril po francosko. Ali še veš, kako si nesel svoj frak? Lojzek le pred svojim pragom skušaj posnažiti. Nadalje se je prednedavnim zaletaval v svojem dopisu tudi v zastopnika Ave Maria in Edinosti, kako je hodil okrog z neko pobožno ženico po hišah in da je zabavljal čez Slovenijo. Da pa bo javnost znala, zato tu pribijemo to njegovo pisarenje v Sloveniji kot debelo iz trte izvit laž. Zastopnik ni nikjer zabavljal čez kak list, to vemo in trdimo tisti, ki smo bili z njim. Listu Slovenija pa zakličemo živijo! Ker priobčuje tako pristno resnične dopise, kakor jih piše Lojzek, kateri sploh drugače pisati ne zna, da se drži vsake druge besede debela laž!

Bolj ko boste nas napadali zaradi Ave Maria, bolj se je bomo oklepali, kajti vemo, kdor se zbira pod Marijinim praporom je nepremagljiv ta zmaga vse povsod.

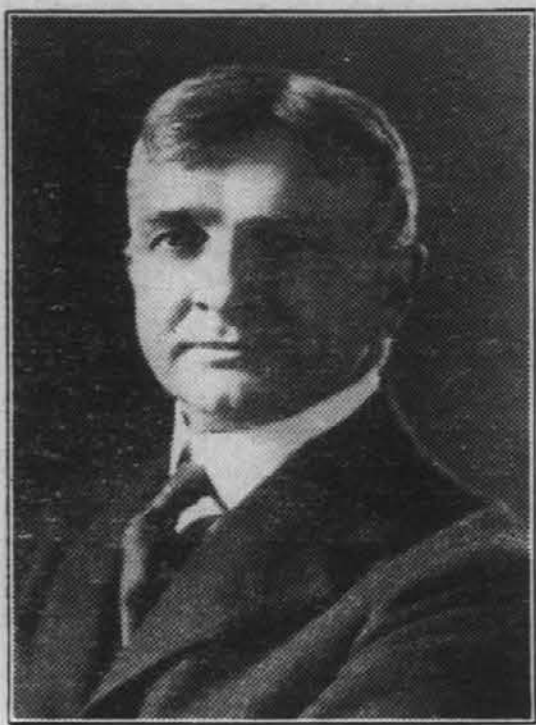
Želimo tudi listu Edinosti v novem letu najboljšega uspeha in pa, da bi že skoraj zahajala v naše domove kot dnevnik. T. F. in M. R.

Ta mesec je mesec katoliškega tiska! Kdor ne pomaga, škodi.

Chicago, Ill. Hegewish Sta. — Poročati Vam hočem žalosten slučaj, ki se je odigral prav v moji bližini. Tu imamo poljsko cerkev sv. Florjana, kjer je župnikoval petinšestdesetletni starček Rev. F. W. Chadniewicz. Med Poljaki je vedno nevarnost, da ne bi padli v kako krivo vero. Znan je poljska neodvisna cerkev; sedaj pa imajo neko novo vero, oziroma nevero, ker, kakor čujem, zagovarja nemoralnost. Če je že vsak odpadnik besen, so gotovo to Poljaki. Našemu župniku so vedno kruto nasprotovali. Nekoč so mu položili bombo pred vrata, kar so pa k sreči opazili pravočasno. Potem so mu napravili ogenj v pritličju, kjer je napravil škode za nekaj tisoč. Zadnji petek večer pa so se zmislili novo zvijačo. Nekdo je hodil po pritličju, kakor bi iskal mašnega vina; saj listi tako poročajo. Ko je prišel gospod župnik v klet ga je dotičnik vstrelil v nogo in zbežal. Gospod je bil tam na stopnicah, kjer je izgubil veliko krvi. Poklicani zdravnik mu je tudi ni dovolj ustavil. Ko so Father Chadniewicz-a pripeljali v St. Mary's of Nazareth bolnišnico na severni strani, je kmalu umrl zaradi izgube krvi. V nedeljo popoldne so prinesli njegovo truplo v cerkev, kjer bo ostalo do srede, ko se bo vršil pogreb v prisotnosti mil. g. nadškofa.

Jos. Šetina.

OČETOVSKI VEČER V CHICAGO.

Dr. Laap.

Po pomoti se je zakasnil konec sporočila o prereditvi našega mladeniškega društva Holy Name 15. januarja, ki je tako lepo izpadla.

Ko je Dr. Lapp končal svoj krasen govor, sledilo mu je dolgotrajno ploskanje, ki je pričalo, kako so navzoči razumeli njegove besede in jih vpoštevali.

Nato je nastopil burno pozdravljen Rev. Dr. Hugo Bren, OFM. ki je v šaljivih in duhovitih ter navdušenih besedah pojasnjeval možem kako vzvišena je naloga, katero imajo društva, kakor je Holy Name Society med našim moštvom. Častital je župniji, posebno fantom, da so prišli na to miselj prirediti svojim očetom tak-le večer, kajti to priča o pravi vzgoji in plemenitem značaju fantov. Dokler fantje mislijo na svoje očete in so jim hvaležni, tako dolgo niso še pokvarjeni. Ker bo č. g. Doktor svoj govor priobčil v Ave Maria, ne bomo tukaj nadalje poročali o tem.

Njegov govor je bil tako poln duhovitih šal, da smo se od srca nasmajali, poleg tega da smo dobili še toliko krasnih misli in naukov. Za njim je govoril zopet naš g. župnik in znova pozival navzoče očete, naj pomagajo duhovnikom, katere imajo pri sv. Štefanu, da bodo združili vso našo mladino v Holy Name Society, ker to je in mora biti glavno naše delo sedaj v naši župniji. Ako ne bomo imeli mladine združne okrog svoje župnije, je naše delo brezpomembno in brez koristi. Tudi duhovnik sam ne more doseči tega. Treba sodelovanja starišev, posebno očetov. Očetje morajo vsi v Holy Name in potem bomo pa lahko še mladeniče dobili v Juniors Holy Name. Kako naj pa oče reče svojemu sinu, naj gre v društvo, ako sam ni tam.

Potem je sporočil, da z današnjim dnem stopa naša župnija kot skupina v organizacijo Catholic National Welfare Council, ki ima namen Združiti tu v Ameriki vsa katoliška društva, vse katoliške Jednote in vse katoliške župnije v močno zvezo in potem pa tudi cel svet v katoliško internacionalo.

Na programu so bili še trije govorniki Mr. Josef Gregorič, sin znane slovenskega rodoljuba, Mr. Antona Gregoriča sam navdušen mož, ki je že lansko leto nameraval prirediti tak večer glede naših orličev, Boy Scoutov, enako Mr. Frank Banich, ki je bil do sedaj naš zastopnik pri Big Brothers v Chicago, in Mr. Jakob Korenčan iz društva Sv. Štefana (mladeniškega kluba.) Toda ker je bilo že pozno in ker ne bo dolgo, ko bomo imeli gotovo tudi "Sinovski večer", naprosil je g. župnik gg. govornike, naj oprostite, da se je stvar tako zavlekla.

Nato je predsednik Mladenicev Holy Name razdelil med navzoče očete dobre cigare, na kateri je bil pripet rdeči trak z zlatim napisom "Sinovi Svojim Očetom 15. januarja 1922."

Nato sta oba tajnika možkega in mladeniškega društva šla po dvor-

ni in napisovala nove člane v obe društvi.

Vsi, ki še niso bili člani so pristopili.

Tako se je končal velezanimiv večer, prireditve, ki je bila podučna in zabavna, ki je gotovo velik korak naprej v naši naselbini, ki bo veliko pomagala, da se bodo naši katoliški fantje in možje zavedli svojih katoliških dolžnosti, se zjedini v bratski slogi, ne v kakih podpornih društvih, ki le prepogosto oslabljujejo skupen nastop, temveč v društvih, ki so ustanovljena samo v pokrepljenje narodne katoliške zavesti, za vzvišene principe in ideale, za katere mora biti navdušen vsak mož in vsak fant. Švigašvagarija mora izginiti iz naše srede in ločiti se moramo vsak v svoj tabor, kamor spada. Kdor je s cerkvijo, naj bo s cerkvijo, kdor je ne mara, naj jo pa pri miru pusti. Nasprotnik se organizira. Mi ga ne napadamo radi tega. Toda katoliki se moramo pa enako in še bolj ker pri nas se gre za resnico in pravico, tam se gre za laž in zmoto. Mi smo napadani in braniti se moramo.

Tako smo se razšli od tega lepega večera domov vsi zadovoljni in veseli s željo, da se prej ko preje snidemo na enaki prireditvi.

Našim mladeničem Holy Name Junior pa kliče: fantje le tako naprej! To je prava pot! Vsa naselbina je za vami!

NAZNANILO.

Chicago, Ill. — V predzadnji številki Edinosti smo naznanili javnosti, da bo naša Slov. Podpor. Dr. sv. Mohorja priredila svoj zabavni večer z igro na Velikonočno nedeljo. Ker pa družbeni odbor ni bil poučen, da namerava prirediti na ta dan pevsko in dramatično dr. "Adrija", svoj koncert, si je ta izbral za našo zabavo Velikonočno nedeljo. Pozneje pa smo izvedeli, o prireditvi, ki jo bo imelo na Velikonočno nedeljo dr. Adrija, kar se je seveda takoj vzelo na znanje in za našo prireditev izbralo drugi dan.

Zato se tem potom naznanja vsem Slovencem v Chicagi, da bo naše društvo imelo svojo zabavo v nedeljo, dne 19. februarja, t. l. in ne na Velikonočno nedeljo, kakor je bilo to prej naznanjeno.

Priredili bomo dve vesele predstave "Gorje mu, kdor pride študentom v roke" in komični prizor "Takih je malo."

Obe zabave so zelo zanimive in nobenemu ne bo žal, ako jih bo videl. Natančni program cele zabave bomo naznanili pravočasno. Konečno apeliram še enkrat na vse člane našega društva da se naj prav gotovo vdeležijo prihodnje tedne seje, ki se bo vršila prihodnje nedeljo, dne 5. februarja točno ob pol 2:00 uri popoldan. Pripeljite na sejo svoje prijatelje in znance, da bojo postali člani našega koristnega društva.

S bratskim pozdravom

John Jerich, tajnik.

Chicaške novice.—Mrs. Stef. Majcen je bila operirana v County Hospitalu na jetrh, kjer so se ji naredili kamni. — Zanimivo je, da je imela več zdravnikov. Med drugimi tudi slovenskega zdravnika Dr. Uršiča. Pa samo slovenski zdravnik Dr. Uršič ji je tako prvič, ko je bil pri nji, prav povedal, kaj ji je. Ko so jo prepeljali v bolnišnico in so jo zdravniki preiskali, konstatirali so takoj isto, kar je Dr. Uršič povedal. To je zopet nov slučaj, ki kaže, da se Chicaški Slovenci niti ne zavedajo, kako izvrstnega zdravnika imajo v osebi Dr. Uršiča. Nekateri obiskujejo vse mogoče zdravnike, ki jim samo denar spravi iz žepa, pomagajo pa nič. Nekateri naši rojaki ki so pač taki: Kdor jih ne goljufa in ne odira mu pa ne vrjamejo. Oni hočejo biti goljufani.

— Umrlo je dete rojaku John Ko-

roša. — Naše sožalje!

— Poročeni so bili preteklo nedeljo v naši slovenski cerkvi: Ivan Jantel in Verona Sarjaš, doma iz Čerensovske fare. — John Gyorek in Kata Raus, doma tudi iz Čerensovske fare. Priči sta bila John Tompa in Jožef Markoja, — Joe Zorko in Ana Saško, doma Turnske fare. Priči sta bila Jos. Sobočan in John Toplak. Bilo srečno! —

— Preteklo nedeljo, 29. januarja priredila so združena naša katoliška društva skupno zabavo v korist cerkveni dvorani, ki je bila preteklo poletje popolnoma prenovljena in popravljena. Igrala se je igra "Turški križ." — Cela prireditev je bila krasen vspeh, kakoršnega morda že dolgo ni imela kaka naših prireditev. Vse je bilo izvrstno: igra je bila uprizorjena krasno in udeležba je bila toliko, kolikoršne se ni imela nobena druga prireditev v naselbini. Dvakrat je bila popolnoma natlačeno polna dvorana. Obakrat jih je več odšlo, ker niso našli prostora več v dvorani. Da, najstarejši farani še ne pomnijo tolike udeležbe pri kakih prireditvah v cerkveni dvorani. Zato je bilo pa splošno razpoloženje vseh navzočih veselo in zadovoljno. Bilo je tudi najkrajše spričevalo našim sedanjim gg. duhovnikom, ki vodijo našo župnijo. V nekem listu se je ustil nek Bliš, katerega še nismo videli nikdar v naši cerkvi, kako je pri nas po treh letih. Da, tu smo vsi videli, kaj se je doseglo v treh letih: Tu smo videli, koliko so nam sedanji gg. duhovniki franciškani povzdignili našo župnijo. Tolika sloga, toliko edinost in toliko navdušenje za naš skupni napredek — to je velikanski vspeh, na katerega smo vsi ponosni. In ta dan je vse to jasno dokazal vsem faranom. — Prireditev je bila pa tudi nekaj izvrstnega. Celotna prireditev je vodil Rev. Benvenut Winkler OFM., kateremu gre pred vsem vsa naša hvala in zahvala. Na celi prireditvi se je pokazala njegova spretna roka za takele prireditve. Najprej je v krasnem in navdušenem govoru pobjasnjeval igro, katero je spisal naš nepozabni oče slovenskega naroda, Dr. Krek in slikal žalostne razmere doma v domovini in jih primerjal z igro. Spominjal se je smrti svetega Očeta. Vsi navzoči so v znak žalosti vstali. Spominjal se je tudi starčka Rev. Klinarja v Ribenški dolini, ki je komponiral pesem, katero je takoj na to "Adrija" zapela.

O igri sami rečemo samo toliko, da je mojstersko delo in vsak stavek in vsak prizor priča, kdo je je zložil. Zdi se, kakor bi bil Dr. Krek hotel v to igro zlit vso svojo slovensko dušo, in v kateri je hotel na fin način grajati napake slovenskega naroda, ki so zanj tako usodepolne in ki se posebno zadnja leta tako strašno maščujejo nad njim. Junaki slovenski Johani D'Ark, Urški polaga krepke graje slovenskega moštva na jezik. "Vi slovenski možje in fantje ste korajžni samo takrat,

ko ste pijani." "Govoriti znate kadar hodite za kakimi dekleti, za domovino in za vero pa nimate ne besedi ne pesti!" In več takih krepkih opazk dirnejo jako bolešno vsako navdušeno slovensko srce. Prav to plo priporočamo vsem slovenskim naselbinam, kjer še niso igrali te igre, naj jo gotovo uprizore. Velikanski vspeh bo, kjerkoli jo bodo imeli. (Dalje prihodnjič.)

Katoliški časnik tebe brani!

Cela božična kolekta letos v naši slovenski cerkvi sv. Štefana je znašala \$1,565.75. — Kakor posnemamo po poročilu o kolekti, so letos naši farani veliko radodarnije darovali, kakor druga leta. Ko bi bili še časi boljši, bi imela kolekta še boljši vspeh. — To je bil krasen odgovor Chicaških faranov par našim odpadnikom, ki so hoteli z dopisi po listih javnost varati, kakor da bi bili v Chicago farani nezadovoljni s svojim župnikom. V resnici pa ni morda slovenske naselbine, kjer bi vladala tako lepa sloga med farani in svojim župnikom kakor pri nas. — Mr. Bliš, ki že sami ne veste, kdaj ste bili zadnjič v cerkvi, le še kak dopis pošljite, da se vam bomo farani še bolj smejali. Saj smo v predpustu.

Valley, Wash. — Danes sem prejela od vas stenski Kalendar za leto 1922. in se vam prisrčno zahvalim za njega. Zelo se mi dopade krasna podoba na Kalendarju Materne Božje, kakor tudi lepi napisi okoli.

Prosim pošljajte mi list Edinost kar še naprej, bom poravnala, kakor hitro mi bo mogoče. Dosedaj so bile tu zelo slabe delavske razmere tako, da v resnici nisem zmogla poslati naročnine, kaže pa, da se bo spreobrnilo, zakar je že tudi skrajni čas, da bi ljudje zopet začeli kaj bolj delati.

Voščim Vam srečno novo leto 1922. in želim Vam mnogo novih naročnikov. Elizabeth Jansha.

Cleveland—sv. Vid. — Zopet Vam poročam par veselih novic. Ob nedeljah grem rad malo okrog po mestu. Tako sem prišel eno nedeljo v Collinwood. Mahnil sem najprvo v cerkev. Začudil sem se, ko sem jo videl krasno prenovljeno. Zlasti lepa je velika stropna slika predstavljajoča vnebovzetje Marijino. Tudi veliki altar je krasno prenovljen, enako je tudi razsvetljava impozantna. Priznati moram, da je g. župnik Škur mojster v umetnosti. zato je pa dal prenovljenje cerkve v roke takim, ki so enako mojsterski v okusu. Če hočete videti krasno cerkev, pojdite v Collinwood in boš priznal, da je ta cerkev ena najlepših izmed manjših cerkev.

Bil sem tudi v Newburgu. Ondi so tudi prebarvali cerkev in prenovili altarje. Cerkev izgleda čedno in ljudje so zadovoljni, samo pomisleke imajo, če bo cerkev taka ostala dolgo; je namreč takoj za cerkvijo nebroj tovarov in dimnikov ki puhaajo noč in dan iz sebe črn dim. Kar

so ljudje že dalje časa želeli, imajo sedaj dva duhovnika, čedno prenovljeno cerkev in zadosti prostorno novo šolo. Škof so pohvalili Newburžane ob birmi, samo na začrtelo cerkev so jim pokazali, ti so takoj razumeli ta namigljaj in so željo škofovo izpolnili pod vodstvom izbornega svojega dušnega pastirja.

A mi pri sv. Vidu pa nismo zadovoljni samo z prenovljenjem cerkve, mi hočemo pa sezidati eno veličastno cerkev, ki se bo lahko kosala z drugimi mogočnimi farnimi cerkvami v mestu. Dal Bog, da bi prišel kmalu oni čas.

Pri nas smo poživili tretji red in z dovoljenjem škofovim bomo ustanovili na velikonočno novo skupščino za našo faro. Izmed vseh bratovščin in društev, kar jih imajo v Ameriki, ne dosega nobeno tretjega reda. Tretji red je že star 700 let in je vzgojil na milijone svetnikov in brez števila ljudi je odvrnil od napačne poti in neizmernih množice je ohranil na potu proti nebesom in jim dal moči, da so premagali vse zapreke na potu zveličanja. Zato se oprimi tretjega reda in okusili bote, kako sladak je jarm Gospodov in kako se ravno po pravilih tretjega reda tako lahko hodi po potu popolnosti. Vsako prvo nedeljo v mescu imamo ob 2. popoldne shod v šolski kapelici. To Vam moram tudi povedati, g. urednik, da žalostna Mati božja v šolski kapeli ni več zapuščena in ne sameva. Tretjeredniki so se na prvi seji zavzeli za čast Materne božje in so sklenili, da bodo odslej oni skrbeli za lepoto altarja žalostne Materne božje in kras kapele. Zato so takoj zložili skupaj svoto denarja, s katerim so se prvi oltarni okraski kupili. Danes je altar okrašen in sveta maša se bere večkrat med tednom. Tudi Gospod Jezus prebiva v tabernakeljnu in otroci ga hodijo častit pred šolo in po šoli in vsakokrat nekateri prejmejo sv. obhajilo.

Ustanovili smo za II. in III. razred Marijin vrtec. Dosedaj se jih je oglasilo 207 dečkov in 276 deklic. V kratkem na eno nedeljo bodo v šolski kapeli slovesno sprejeti. Potem bomo imeli v 2 oddelkih vsaki teden v kapelici pobožnost na čast Materne Božji. Marija bo gotovo z veseljem gledala na te mlade njene častilce in jih bo blagoslavljal. Z Marijinim vrtem je tudi dan pogoj in temelj mladeniški Marijini družbi. Dosedaj imamo le dekliško Marijino družbo, a čez pet let, če Bog da, se bo pa že lahko ustanovila Marijina družba za mladeniče. Izmed teh otrok Marijinega vrta jih je že 35 bilo pri sv. obhajilu in ti bodo hodili pogostoma k sv. obhajilu tako, da bodo trije vsaki pristopili k mizi Gospodovi. Če se pa še IV. razred pridruži Marijnemu vrtec, bo pa še lepše in bo vsaki dan lepo število šolarjev prejelo Gospoda Jezusa.

Tudi za otroke v javnih šolah bo treba poskrbeti, da bi jih pridobili za Marijin vrtec in pogostno sv. obhajilo. Dosedaj so mi nekoliko že obljubili.

V poletnem in jesenskem času sem peljal vsako nedeljo popoldne otroke na sprehod, a le otroke naše katoliške šole; sedaj sem pa začel nagovarjati tudi otroke javnih šol, da bi šli z menoj ob nedeljah in prostih dneh na sprehod. Obljubili so mi, da bodo to storili z veseljem. Kako sem jih razveselil, ko sem jim za božične praznike razdelil lepe podobice. Tako bo šlo dobro vse, kar se je ustanovilo in zasnovalo če še Bog da svoj blagoslov.

Rev. John Miklavčič.

Boš tudi ta mesec mirno držal roke v žepu in pustil, da samo sovražnik dela?

(Nadaljevanje z 1. strani)
VATIKAN IN KVIRINAL.

Ko je umrl sedaj papež Benedikt XV. je italijanska vlada odločila, da se mora na vseh državnih poslopih zastava v znamenje žalovanja dejati na pol drog. Tudi drugače je pokazala vlada veliko žalost nad smrtjo papeža. To pa kaže, kako so vladale intimne razmere med Vatikanom in Kvirinalom in kako vlada želi, da bi se obe oblasti spravile. Vprašanje je pa sedaj, kako politiko bo imel novi papež. Italijanska vlada že skuša vplivati na to mnenje, da bi se zblížali. Med kardinali sti pa dve stranki, katerih ena je zato, da se dela v tej smeri dalje, da se skuša najti modus vivendi med italijansko vlado in Vatikanom, druga struja je pa odločno temu nasprotna, da je bolje za cerkev, da ostane pri starem, kakor je bilo do sedaj.

STAVBENIKI ZAHTEVAJO, DA LANDIS RESIGNIRA.

Voditelji stavbinskih delavcev so zahtevali v posebni noti na sodnika Landisa-a, da naj poda svojo resignacijo. Vsi sloji v stavbinskih uni-jah so baje zelo ogorčeni proti sodniku Landisu in njegovemu posredovanju.

PREMOGARSKI MOGOTCI HO-ČEJO ZNIŽATI PLAČE.

V Pennsylvaniji so premogarski mogotci skrpucali novo plačilno lestvico, s katero hočejo znižati plačo premogarjem. Premogarji so tozadevno vest sprejeli kot prvo znamenje napovedujočega boja, ki se bliža s prihodnjo spomladjo med premogarji in lastniki premogorovov.

Tri in dvajsetkrat oropan.

Trgovca F. J. Dunkle v Des Moines je bil že tri in dvajsetkrat ponoči oropan in pokraden. V petek zvečer je pa zopet prišel v trgovino ropar in samokresom zahteval od njega denar. To je bilo pa slednjič Dunkleju le malo preveč. Prehitel je bandita s samokresom in ga ustrelil. Bandit se je mrtev zgrušil na tla.

Stare bojne ladije prodali starinarjem.

Devet starih bojnih ladij je prodala naša vlada "starinarjem" kot staro železo za \$235.000.

Vsa naša moč je — katoliški časnik. Katoliški časnik se za te bori. Katoliški časnik je tvoj služabnik.

Pametna beseda.

V Washington, D. C., se je izvedelo, da je v mestu Alexandria, Va., 20 mil od Washingtona, neki sodnik Robinson Moncure, dovolil pred svojim sodiščem o dveh letih nad tisoč razporek. To je med vsemi poštenimi sodniki in odvetniki vzbudilo nevoljo in v Washingtonu se je začela akcija, da bodo Moncuretu vzeli pravico odvetništva in tako bo izgubil tudi sodnijsko službo. — To je enkrat pametna beseda!

Rojake in naše prijatelje vnovič opozarjamo na krasen dar, katerega bomo dali vsakemu, ki nam bo poslal dva nova naročnika: Krasni svetlikujoči se križ.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.
(Nadaljevanje z 1. strani.)

ministrovati, plačo. Pozneje so raztegnili to določbo tudi na ministre, ki niso vršili ministrskih poslov deset let, kar je bilo že protizakonito. In ta pritožakonita in neparlamentarna določba mami politike, da se pahaajo do ministrskih foteljev in se naravnost menjavajo — kakor dr. Kukovec in dr. Žerjav — da pridejo zaporedoma vsi na vrsto. Stojan Protić razpravlja o tem poglavju v "Radikalu" in zaključuje: Dokler uživajo ministri zaupanje parlamenta, so ministri, ko ga pa nimajo več, pa neha tudi njihov položaj in mirna Bosna! Ako se pa nekater izgovarjajo, da z ministrovanjem riskirajo svoje druge službe in morajo dobiti nadomestilo za to, pa naj ostanejo doma in naj se poprimejo lažjega in manj riskantnega posla kakor je politika in ministrovanje!

Domžale. Kot pravi kulturonošci so se pokazali naši Sokoli s prireditvijo Silvestrovega večera. Za ta večer so razvili silno agitacijo, a kljub temu se je prireditve udeležilo komaj 100 ljudi. V dvorani je vladala prava egiptovska tema in severnotočajni mrz. Na sporedu je bila igra, čije vsebine ni nihče razumel. Čul se je dovtip, da bodo udeleženci drugi dan po pošti poslali slovenski prevod in razlago igre. Ko je po prvem dejanju igre padel zastor, je zahreščala harmonika sokolsko himno in vse po dvorani se je zavrtelo. Po drugem dejanju je bilo že treba bolj privlačne sile. Zato je harmonika zopet zahreščala znani tirolski "Holzhackermarsch". Seveda je zopet vse plesalo. V tem tonu se je vršila veselica s hreščanjem harmonike do poznih jutranjih ur. Okoli 6. ure zjutraj se je družba Sokolov pomikala proti Grobljam v temu času primernem razpoloženju ter kričaje prepevala razne pesmi, medtem ko so drugi ljudje šli k prvi sv. maši. Nimamo dovolj dostojnih izrazov, da bi vso prireditev opisali, kakor se je v resnici vršila. Ugotovimo samo dejstvo, da so se te prireditve sramovali celo nekateri Sokoli sami in videli smo dva Sokola, ki sta skrila sokolske znake v žep. — V imenu mnogih eden, ki ga je ta prireditev odvrnila od sokolstva.

ALI STE SE PRIPRAVILI ZA RAZŠIRJEVANJE KATOLIŠKEGA TISKA.

Mesec februarij je določen od vseh amerikanskih katoliških škofov za razširjevanje katoliškega časopisja.

Kaj bomo skušali narediti v tem oziru mi katoliški Slovenci? Na to vprašanje naj dajo koncem tega meseca odgovor naša dejanja, ki naj bodo taka, da bo vsak naročnik pridobil listu "EDINOSTI", "AVE MARIA" ali pa "GLASNIKU P. S. J." vsaj enega novega naročnika. Katoliški Slovenec, ako si KATOLIK S CELIM SRCEM, boš to storil! Vaša dejanja bodo govorila in pričala koncem tega meseca, koliko je vam za VAŠO VERO. Slovenec pokaži se, koliko ljubiš KATOLIŠKO ČASOPISJE, KI BRANI TVOJ Biser in TEBI NAJDRAŽJO SVETINJO, SVETO VERO!

Od novih naročnikov za list "EDINOST" je razpisana na drugem mestu v tem listu posebna nagrada. Zato potrudite se da dobite lepo nagrado, ki vas bo spominjala, kedaj da ste vršili Bogu dopadljivo delo in pomagali kovati svetle meče uma za srce.

"EDINOST"

Neznani Bog.

(Priredil FR. BLANKO.)
(Nadaljevanje)

"Kar ne dela prostovoljno, mora delati prisiljeno. Ako toraj, ker že delujejo, delajo prisiljeno, odkod ta nujnost? Nekaj mora biti vzrok te nujnosti. Tako pridemo zopet do prvega vzroka in smo prisiljeni reči: Bog, ki jih je ustvaril jih sili k delavnosti, — po tvoji teoriji bi pa moral reči: "Nič jih sili" in to bi se reklo, dovoli mi to opazko z ozirom na našo današnjo razpravo, da nisi ničesar povedal."

Ta nenadni, drzni odgovor so vsi pozdravili z burno veselostjo.

"Ne mislim nikogar žaliti, želim le pokazati", nadaljuje mladi Atenjan, ko je postalo zopet mirno, "želim pokazati, kje moramo iskati dokaze za obstanek najvišjega večnega Boga. Nadaljni dokaz dobimo še v moralnem zakonu. Kdor Boga taji, ali mu hoče odrekati lastnosti, mora dosledno tudi tajiti vsak razloček med dobrim in slabim, med čednostjo in hudobijo. Brez Boga ne more biti ne enega ne drugega. Ideja o dobrem je morala biti popreje, kakor o slabem. Slabo obstoji le po in zaradi dobrega, ker hudo ni nič drugega kakor nasprotje, pomanjkanje dobrega. Dnevno se prepričujemo, da ta dva nasprotja obstojita. Prisiljen sem postaviti ju na trdni temelj, ki predstavlja dobro samo in da je le z svojo lastno bitnostjo svojemu nasprotju možnost obstoja — in to največje dobro je zopet, kar imenujemo Bog."

"To bitje toraj", pravi Strabo, "ki ga nam opisuješ ko začetnika in stvarnika vsega bitja in življenja, kateremu je dana neomejena, najvišja mogočnost in moč — nam ga predstavljaš tudi ko obenem bistveno in nujno dobro bitje, da, ko posebej dobro."

Nekaj časa je stal Dionizij premišljeval. "Resnično, opravičeno vprašanje, Strabo, krona poslopja! Dovolite, da popolnoma razodenem svoje misli. Da, to večno najvišje bitje mora biti dobrota sama, večna, neskončna, nepojmljiva dobrota. Biti mora posebej dobra, — boljše ljubezen. Ljubezen je namreč studenec iz katerega izvira vsa dobrota. Zakaj pa? Zato ker nas je ustvaril. Samo ljubezen more stvariti, ker samo ona more hrepeniti po kakem predmetu. Ljubezen želi predmet, zato si ga vstvari, se zedini z njim in se mu vsega da. Sovraštvo zavrže zamržen predmet. Sovraštvo se bliža kakemu predmetu le zato, da ga uniči in razdene. Ono nas ne bi bilo nikdar potegnilo iz nič. Ker nas hoče še sedaj, ko že enkrat smo, uničiti, nas ne bi nikdar pustilo biti. Ker nas je pa najvišje bitje ne samo ustvarilo, ampak nas tudi vzdržuje in brani, sleđi iz tega, da je bilo to stvarjenje dejanje najčistejše ljubezni, da nas je ustvarila večna ljubezen in dobrota sama in nas tudi vzdržuje."

"Molči, drugače nas uničiš!" zadoni zopet, a nihče ni mogel natančno vedeti, kdo je to rekel. Vsih oči pa so bile obrnjene proti Tiberijevi skupini.

On in Sejan sta gledala v otožen obraz čarovnika iz Babilona, ki je pa tu stal na videz popolnoma brezbržen in kakor da bi mrmral tihe molitve.

"Resnično, to so globoke misli", pravi Avgust. "Razumem vse kar praviš", vendar ne morem vsega prav pojmiti in za dalj časa, kakor za trenutek — nekaj mi manjka."

"Morda mora biti, človeku od zgoraj dano", pravi Dionizij, morda ne zadostuje samo lastni napor, samo dobra volja, — jaz sam čutim nekaj podobnega. Tudi meni manjka nekaj, česar ne morem natančno povedati, kaj da je, da bi izpopolnil in popolnoma razumel to, kar sem govoril. Morda bo veliko bitje, katero pričakujemo — vendar ne maram ponavljati tega, — recimo rajše, da je ljubezen, ki nas je ustvarila, ravnotako kakor vednost in mogočnost neomejena, nam nepojmljiva. Ona je tretja stran trikota, o katerem sem govoril. Pač ne vemo, za kaj vse se ji imamo zahvaliti, brez ozira na stvarjenje in milostno vzdrževanje tega vesoljstva."

Prenehal je in se ozrl okoli.

"Predstavi si za trenutek, imperator, in vi vsi, ki ste tukaj zbrani, zapopite se v to misel — predstavi si usodo, naše življenje, — misli si, da celi vidljivi svet počiva v roki najboljšega, najdobrotljivejšega vseh ljudi, ki so kedaj živeli. Vedeli bi pa ob enem, da je treba samo njegovega migljenja in trenutke slabe volje, jeze, nepotrpežljivosti in naš položaj bi bil neznošen; n. pr. da bi se naslednje jutro solnce ne prikazalo na nebu, — kako bi nam bilo pri srcu? Ali se ne bi polastil blazni strah vsega živčnega? Ali bi ne bilo vsako življenje uničeno, zaradi preteče pogube in negotovosti, ki bi nad nami ležala kakor mora? S tem hočem samo reči, da so čudoviti red, železni zakoni, poprej določena gibanja, ki jih srečamo povsodi, potrebni pogoji obstanka in vzdrževanja."

"Kaj meni, moj Haterij", vpraša sedaj Avgust, "ali je naš mladi prijatelj rešil svojo nalogo dobro?"

"Bolje, moj August, kakor se mi je sploh moglo zdeti mogoče. Nagromadil je svoje misli, kakor ravno toliko demantnih pečin pred nas. Ne morem drugače kakor reči, prepričal me je v veri, da nas je poklicalo v to življenje neko najvišje bitje, ki nas tudi vlada, — bitje o katerem nam je Dionizij Atenjan govoril s toliko resnostjo, vstrajnostjo in navdihnjenjem."

"Dovolj, Avgust, da zlomim še eno sulico z njim", vpade Labeo. Ogleda se zmagozvestno skrog sebe, dokler mu oko ne obstane na širokem čelu in bistrem očesu Atenjana.

"Edino vprašanje bi ti še rad stavil. V resnici si me že skoraj pridobil za svoje misli. A eno moram vendar le še vedeti. Ti braniš bivanje enega najvišjega večnega Boga in neumrljivost duše. Ta Bog je ob enem dobrota, ljubezen sama, čednost in pravost itd. — Ali ni tako?"

"Gotovo! Vem sicer, kaj misliš. Priznam sam, da je svet poln uganj; a vendar nadaljuj!"

"Priznaš tudi, da bi moral naš duh biti po smrti večno srečen, če so bila njegova dela dobra in večno nesrečen, če so bila hudobna — odvisno od tega je, ali se naš duh najvišjemu dopade, ali ne. Ali ne misliš tako?"

"Da", odgovori Atenjan.

"Sedaj, moj Avgust", nadaljuje Labeo, "premisli, kaj vse je povedal Dionizij v dobroti, modrosti in moči svojega Boga in potem mi povej, kaj bi si mislil o vladarju, ki bi oznanil svojim podložnim plačilo in kazni, kakor bodo že spolnovali njegovo voljo, o svoji volji bi jih pa prav nič ne poučil. Ali more povedati Dionizij Atenjan, ali kdo drugi, kakšna je volja tega najvišjega bitja z ozirom na nas? Ali si morda domišlja to bitje, da bomo mi nevedni, kratkovidni in s tisoč drugimi skrbni, ki nam jih nalaga vsakdanje življenje, obloženi ljudje sami ugibali njegovo voljo, njegove zapovedi in povelja? Kje je tu njegova modrost, kje ljubezen?"

Ali ne bi zahtevala najmanjša pravičnost, da nam jasno pove, s čim mu moremo dopasti in s čim si nakopati njegovo jago? Ali bi ne bilo pravično, da bi nam poslal učiteljev, ki naj bi nas poučevali o tej tako važni točki?"

Labeo je prenehal in vprašajoče zrl na Dionizija. Ta je pa molčal. "On ne odgovarja!" nadaljuje Labeo. "Pobil sem ga z njegovimi lastnimi besedami. A pošten je dovolj, da ne bi čutil moči dokaza. — Potem si zapomnite še: mi živimo le kratko dobo na zemlji in če smo neumrljivi, potem je to življenje le malenkosten del v primeri z večnostjo, ki nas čaka. In vendar pravi Dionizij naj bi bil ta malenkosten del odločilen za celo večnost, ne da bi vedeli, kako si pridobiti večno plačilo in se zavarovali proti večni kazni. Kdo more rešiti to protuslovje?"

"Človek bi pričakoval obširnih pravil, kako se nam je ravnati," opomni Strabo.

Tristam Schandy, svetovno znan, koliko kapljicami zdravilnega olja — mož, se je polovico svojega življenja in tako olje je zakrament sv. pokore. Toda on tega ne stori, pusti, da se mu vest oglašala leta in leta... Ni li tak človek blazen in smešen?

ŠIRITE LIST "EDINOST"

J. KOSMACH.

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Prezvamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir. Najboljše delo, nanižje cene. Rojaki obrnite se vselej na svojega rojakal

DR. JAMES W. MALLY.

SLOVENSKI ZOBOZDRAVNIK

Uradne ure:

od 9:00 do 12:00 in 1:00 do 5:00;
zvečer od 6:00 do 8:00.
V nedeljo od 10:00 do 12:00.

Phones:

Randolf 3711 — Office.
Princ. 1274 L — Office.
Randolf 1807 W — Res.

6127 St. Clair ave., Cleveland, O.

SLOV. KAT.

PEVSKO
DRUŠTVO

"LIRA"

Slov. kat. pevsko društvo "Lira", Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdina, 1053 E. 62nd St. — Pevovodja in podpredsednik: Matej Holmar, 6211 Glass ave. — Tajnik: Ig. Zupančič, 955 Addison Rd. — Blagajnik: Frank Matjašič, 6526 Schaifer ave. — Kolektor Ant. Smolčić, 6411 Varian ave.

Pevske vaje so v torek, četrtek in soboto ob pol 8 uri zvečer.

Seje vsak prvi torek v mesecu v stari šoli sv. Vida.

KOLENDAR AVE MARIA za leto 1922.

Je krasna knjiga, obsegajoča 224 strani. Poučni članki, povesti in poročila iz raznih naselbin kakor tudi številne slike krasijo delo. Kalendar Ave Maria stane s poštnino samo 60c, za v stari kraj 75c.

Kalendar dobite pri katerikoli kal-nemu zastopniku ali pri pišite na:

"Edinost,"

1849 W. 22 Street,
Chicago, Ill.

POZOR IGRALCI HARMONIK

Izdelujem slovenske, nemške in kromatične harmonike, enako kakor si kdo želi. Popravilam vsakovrstne harmonike, delo garantiram, cene so zmerne. Pišite po naš cenik. Se priporočam rojakom širom Amerike za naročila. S spoštovanjem

ANTON MERVAR,
6921 St. Clair Av., Cleveland, O.

GOSPODINJA

PREMIŠLJUJE TRIKRAT NA DAN.

Premišljuje: kaj bo pripravila za zajutrek, za kosilo in večerjo. Najbolj jo pa teži to, kje si bo kupila potrebne stvari za jedila. Odgovor na to je ta: V vaši sredini je "Slovenska mesnica!"

MATH. KREMESEC

SLOVENSKI MESAR

1912 West 22nd Street

Chicago, Ill.

Phone: Canal 6319.

Pri njemu se dobi vedno najboljšje vsak dan sveže meso, suho po domačem načinu prekajeno meso in prave domače "Kranjske klobase", doma narejene po slov. receptu. Gospodinje zapomnite si to!

Ako hočete imeti dobro obuvalo tedaj pojdite v prodajalno Mr. Suhadolnik in ga boste dobili.

Frank Suhadolnik.

NAJVEČJA SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI

6107 St. Clair avenue,

Cleveland, Ohio.

Mr. Suhadolnik je tudi zastopnik listov "Edinost", "Ave Maria" in "Glasnika Presv. Srca Jezusovega." On ima tudi vedno v zalogi naše vsakovrstne molitvenike in druge knjige. Pri njemu si lahko tudi kupite letošnji "Kalendar Ave Maria", ki je letos eden izmed najbolj zanimivih slovenskih koledarjev v Ameriki. Za vse ki je v zvezi z našimi listi se obrnite na njega in on vas bo vsestransko postregel.

Pripravite se za neodvisnost!

Začnite se sedaj pripravljati na denarno neodvisnost s tem, da začnete vlagati v hranilni oddelek v Kaspar State Bank.

Čim prej začnete, prej se vam bodo pokazale lepe priložnosti in vspeh. Ko boste imeli denar na banki, boste čutili v sebi moč za napredek in postali boste samozavedni.

Conservativna in varna banka. Ima vse bančne zmoglosti. Bančna moč nad dvanaest milijonov dolarjev.

KASPAR STATE BANK

BLUE ISLAND AVE., CORNER 19th STREET

Da ugodimo onim, ko ne morejo priti med deveto uro zjutraj in do petih zvečer, zato bo ta banka odprta ob pondelkih in sobotah do pol devetih zvečer.

Varna banka, kamor nalagate svoj denar.